

Veilig werken milieu

Deze webapp helpt bij het veilig werken rond milieuincidenten

Reacties kunt u geven via het feedbackformulier

Datum gegenereerd: 17-8-2018 08:57:33

Inhoudsopgave

Basisregels veilig werken.....	3
Afval.....	5
Afvaltransportcontrole.....	6
Agrarisch bedrijf.....	8
Asbest.....	9
Bedrijfsterrein.....	11
Besmetting.....	13
Dieren.....	15
Grond.....	16
Gevaarlijke stoffen.....	17
Gewas- en beschermingsmiddelen.....	22
Vuurwerk.....	23
XTC-lab.....	25
Water.....	26

Basisregels veilig werken

Beantwoord de volgende vragen:

1. Komen er stoffen vrij?
2. Kan de bron NIET worden afgeschermd?
3. Kan de bron NIET worden weggenomen?
4. Kan de duur van de blootstelling NIET worden beperkt?
5. Zijn mijn pbm's ONTOEREIKEND?
6. Ik beschik NIET over de juiste kennis?

Indien één van de vragen met JA wordt beantwoord:

PLAATS NIET BETREDEN, DESKUNDIGEN INSCHAKELEN.

Indien alle vragen met nee worden beantwoord:

- beoordeel de situatie verder

Beoordelen situatie

Beoordeel de volgende gevaren:

- Explosiegevaar
- Struikelgevaar, stoten of schaven
- Beknelling
- Vallende voorwerpen, losschietende slangen
- Contact met, inhaleren of inslikken van stoffen of gassen
- Electriciteitsgevaar
- Windrichting

Werk kan worden uitgevoerd ALS gevaren zijn weggenomen en persoonlijke bescherming gebruikt wordt.

Cotroleer de situatie op eventuele wijzigingen.

Geplande controle

1. Maak een plan van aanpak
2. Draag zorg voor toereikende PBM's
3. Controleer voor vertrek voertuig op aanwezigheid materiaal
4. Maak, indien met meerder collega's, werkafspraken
5. Plaats voertuig op veilige plek
6. Vraag ondersteuning als dit nodig is

Zie: Beoordelen situatie

Afzetten, afwachten, afblijven!

Als de gevaren niet zijn weggenomen:

1. Blijf bovenwinds
2. Houdt publiek op afstand
3. Observeer en noteer
4. Licht meldkamer in
5. Draag over aan ingeschakelde deskundigen

Hulplijnen

Hulplijnen kunnen zijn:

6. Veiligheidscoördinator van bedrijf
7. Adviseur gevaarlijke stoffen brandweer
8. Milieudeskundige van gemeente / provincie

De Nederlandse Politie is aangesloten bij PrikPunt.

Dit is het landelijke 24-uurs meld- en adviespunt van VaccinatieZorg voor prik-, snij-, bijt-, spat- of krabaccidenten op het werk. PrikPunt geeft advies en zorgvuldige begeleiding bij een prikaccident.

Contact: 0800-7745463

www.vaccinatiezorg.nl

Afval

Wat kom je tegen?

Asbest

Zie onderdeel Asbest

Bedrijfsafval

- Afval afkomstig van bedrijven, dat niet gevaarlijk is

Gevaarlijk afval

- Kit, verfresten
- Accu's, batterijen
- Zuren en schoonmaakmiddelen (zie gevaarlijke stoffen)
- Afgewerkte olie

Huishoudelijk afval

- Afkomstig van particulieren

XTC afval

Vloeistoffen in oude, soms niet afgesloten, cherrycans

Kun je deze situatie veilig betreden?

- Aard van het afval -> gevaarlijk? -> niet veilig LINK naar gevaarlijke stoffen
- Hoeveelheid -> bijvoorbeeld niet veilig opgestapeld? -> niet betreden
- Vindplaats -> niet veilig begaanbaar? -> niet betreden
- Omstandigheden: bijvoorbeeld weersomstandigheden niet veilig? -> niet betreden

Houd altijd de basisregels veilig werken in acht !!

Welke veiligheidsmiddelen nodig?

- Handschoenen
- Veiligheidsschoenen/ -laarzen
- Veiligheidsbril
- Gehoorbescherming
- Helm

Ketenpartners

- Regionaal Officier Gevaarlijke Stoffen (ROG)
- meldkamer iLENT: Tel: 0884890000
- RUD's
- Bij XTC: Landelijke Faciliteit Ondersteuning Ontmantelen (LFO): Tel: (0492) 57 39 57

Afvaltransportcontrole

LET OP:

Tijdens het vervoer afvalstoffen ontwikkelen zich in de lading bio-gassen die gevaarlijke tot dodelijke concentraties kunnen opleveren.

ADVIES:

Het is verstandig dat, voorafgaand aan de controle, gasmetingen aan de te controleren ruimte worden gedaan.

ONDERSTEUNING

Bij de Landelijke eenheid zijn medewerkers die ondersteuning kunnen leveren.

Wat kom je tegen?

Gesloten containervervoer

Lading kan verschoven zijn.

Lading kan gegast zijn.

Lading kan dampen veroorzaken.

Open top containers

Veelal losgestort materiaal.

Stofvorming

Uitdamping stoffen

Stukgoedvervoer

Veelal losse goederen.

Onvoldoende gezekerd.

Risico van omvallende goederen.

Tankwagens

Veelal vloeistoffen of gassen.

Soms poedervormige stoffen.

Kun je deze situatie veilig betreden?

Voorafgaand:

- Vraag de chauffeur naar wat wordt vervoerd
- Laat de chauffeur de laadruimte openen
- Betreed alleen goed geventileerde ruimten
- Voer controles altijd met een collega uit

Gesloten container

Gegast: niet betreden (zie afbeeldingen)

Vervoersdocumenten moet volgende informatie omvatten:

- “UN 3359, gegaste laadeenheid, 9”
- datum en de tijd van gassing, het type en hoeveelheid gebruikt gassingsmiddel

Niet gegast:

- alleen als voldoende ventilatie aanwezig is
- nooit alleen werken
- deuren mogen niet kunnen sluiten

Open top containers

Bij uitdamping: niet betreden.

Geen uitdamping:

- alleen met veilige ladder op stroeve ondergrond, wind in de rug
- ladder neerzetten, voeten tegen onderzijde,
- bovenzijde tegen de bak
- als ladder staat, met gestrekte vastpakken voor juiste hoek (zie foto)
- werk altijd met twee personen.

Niet in de container stappen.

Stukgoedvervoer

Bij uitdamping: niet betreden

Geen uitdamping:

- alleen bij goede ventilatie betreden
- werk altijd met twee personen

Tankwagens

NIET BETREDEN

Welke veiligheidsmiddelen nodig?

Als situatie veilig kan worden betreden:

- Veiligheidschoenen (laarzen)
- Overall
- Werkhandschoenen

Ketenpartners

Via de meldkamer

- bij afval de provincie
- bij EVOA IL en T meldkamer **088 489 00 00** /<http://www.meff.nl/meldkamer>
- bij buitenlands vervoer van stukgoed Douane

Agrarisch bedrijf

Wat kom je tegen?

Co-vergisting

Dieren

Zie onderdeel Dieren

Diergeneesmiddelen

Gewasbeschermingsmiddelen

Zie onderdeel Gewas- en beschermingsmiddelen

Mestkelder

Kun je deze situatie veilig betreden?

- Mestkelder? niet veilig -> niet betreden
- Co-vergisting? niet betreden zonder aanwezigheid van de eigenaar/deskundige

Welke veiligheidsmiddelen nodig?

Voor de politie zijn geen veiligheidsmiddelen beschikbaar, neem contact op met de specialist.

Ketenpartners

- Mestkelder? Brandweer (i.v.m. perslucht)
- Co-vergisting (RUD/NVWA)

Asbest

Wat kom je tegen?

Asbestplaten

- midgetgolfbanen
- luik van kruipruimtes

Dakbedekking

- vast plaatmateriaal
- los gebroken stukken plaatmateriaal

Goten

Veelal gecombineerd met:

- dakbedekking
- afvoerpijp

Kassenbouw

De kit tussen de glasplaten van oude kassen bevat vaak asbest.

Mantelbuizen

- afvoerleidingen, waterleidingen
- schoorsteen of luchtkanalen

Overige

Het kan gaan om allerlei verschijningsvormen, zoals:

- beschoeiing
- erfafscheidingen
- plantebakken
- bodemplaat van biljarttafels
- isolatiemateriaal bij verwarmketels
- etc.

Plafonds

- plaatmateriaal
- als isolatie achter plafondplaat

Vloerbedekking

- toegepast tussen 1968 en 1985
- alleen door analyse vast te stellen

Wanden

- meestal asbestplaat - isolatie - asbestplaat
- veelal in openbare gebouwen

Kun je deze situatie veilig betreden?

Kunnen vezels vrijkomen?

Ja/onbekend?

- Afblijven, afstand houden en afzetten

Nee?

- Vervolg je werkzaamheden

Welke veiligheidsmiddelen nodig?

Voor de politie zijn geen veiligheidsmiddelen beschikbaar, neem contact op met de specialist.

Ketenpartners

- Bouw en woningtoezicht
- Inspectie SZW (arbeidsinspectie)
- Een asbestbedrijf
- PDF illegale sloop en asbest

Bedrijfsterrein

Wat kom je tegen?

Zie Basisregels.

Afval

Zie onderdeel Afval

Geluid

Bepaal of gehoorbescherming noodzakelijk is.

Gevaarlijke stoffen

Zie onderdeel Gevaarlijke stoffen

Leidingen en transportsystemen

Gevaarsaspecten:

- verstrikt raken
- vrijkomende stoffen
- vallende voorwerpen

Procesinstallaties

Gevaarsaspecten:

- vrijkomende dampen
- hitte
- electriciteit

Transportbewegingen

Gevaarsaspecten:

- heftrucks
- vrachtauto
- overige vervoersmiddelen

Laat indien noodzakelijk transportbewegingen stilleggen!

Kun je deze situatie veilig betreden?

Indien aanwezig -> schakel de veiligheidkundige in van het bedrijf

Kleinschalige bedrijf? -> bedrijfsleider/eigenaar benaderen

Welke veiligheidsmiddelen nodig?

Sluit aan bij de bedrijfssituatie en richtlijnen, volg adviezen van de veiligheidsdeskundige op.

Te denken valt aan:

- Helm
- Veiligheidsschoenen

- Veiligheidsbril
- Gehoorbescherming
- Handschoenen

Ketenpartners

- RUD
- Brandweer
- Veiligheidsdeskundige van het bedrijf

Besmetting

Wat kom je tegen?

Besmet afval

- Digistaat (afval uit de co-vergister)
- Ziekenhuisafval (onjuist afgegeven)
- Laboratoriumafval (ojuist afgegeven)
- Afval drugslaboratoria [LINK NAAR XTC-afval](#)

Besmet bedrijf

Type bedrijven met kans op besmetting:

- Veehouderij, waaronder ook pluimvee
- Dierenfokkerij of -handel
- Laboratoria
- Afvalinzamelaars en -verwerkers
- Chemische producenten

Dode dieren

- Dieren of delen daarvan afkomstig van veehouderij
- Dieren of delen daarvan afkomstig van fokkerij / dierenhandel
- Dieren of delen daarvan in openbare ruimte

Kun je deze situatie veilig betreden?

Besmet afval is onveilig te behandelen

- Zonder voldoende bescherming afblijven
- Schakel deskundigen in

Een besmet bedrijf kan je niet veilig betreden

- Er gelden specifieke richtlijnen voor betreden van besmette bedrijven
- Volg de aanwijzingen van de deskundige en/of de eigenaar

Dieren kunnen doodgegaan zijn aan besmettelijke ziekten

- NIET aanraken en laten afvoeren door deskundigen
- Houd voldoende afstand, i.v.m. mogelijke besmetting via luchtwegen en/of huidcontact
- Goede waarneming is essentieel

Afval (drugs)laboratoria

- NIET aanraken en laten afvoeren door deskundigen

Welke veiligheidsmiddelen nodig?

Na instructies van de deskundige/eigenaar alleen betreden met:

- Wegwerpoverall nevel en spatdicht
- Overschoenen of laarzen
- Mondkapje, type P2
- Wegwerphandschoen, ongepoedert

- Neopreen handschoen

Ketenpartners

- Besmet afval: het lokale bevoegde gezag voor de afvoer.
- Besmet bedrijf: veiligheidscoördinator / bevoegd gezag
- Dode dieren: Collega dierenpolitie / NWWA / LID

Dieren

Wat kom je tegen?

Dode dieren

Zie ook onderdeel Besmetting

Verwaarloosde en/of zieke dieren

PLAATJES

- huisdieren
- reptielen
- vogels
- landbouwdieren

In het wild levende dieren

Denk aan op de mens overdraagbare ziekten

Denk aan de aanwezigheid van gif

Denk aan de mogelijkheid van doodgereden dieren

Kun je deze situatie veilig betreden?

- Bijten, krabben en trappen: dieren zijn onberekenbaar en onbetrouwbaar. Pas je benaderingswijze daarop aan.
- Besmetting: via luchtwegen en/of huidcontact. Goede waarneming is essentieel. Bij stank, jeuk, kale plekken bij het dier -> niet veilig
- Vergiftiging: dieren die giftig zijn -> niet veilig

Welke veiligheidsmiddelen nodig?

- Wegwerpoverall
- Laarzen
- Handschoenen
- Bril
- Mondkapje

NOTA BENE

Bij verlaten plaats: laat handschoenen / overal / mondkapje achter op bedrijf

Laarzen ontsmetten

Ketenpartners

- Collega van de dierenpolitie
- LID
- NVWA

Grond

Wat kom je tegen?

- ontgravingen
- ophogingen
- stortingen
- verplaatsingen
- saneringen
- opslag

Kun je deze situatie veilig betreden?

- Bij een afzetting: niet betreden. Volg de aanwijzingen van de veiligheidsdeskundige op.
- Zonder afzetting: Kijk naar de aard & samenstelling. Stel vast waar de grond vandaan komt alvorens eventueel te betreden.

Welke veiligheidsmiddelen nodig?

- Werkhandschoenen
- Veiligheidslaarzen
- Veiligheidshelm (indien noodzakelijk)

Ketenpartners

- RUD's Bodem specialist.
- ILT (afdeling bodem): Tel: 0884890000

Gevaarlijke stoffen

Vervoer gevaarlijke stoffen

Na een incident

Je wil een voertuig en de lading controleren.

Versterk je informatiepositie.

Spreek de chauffeur aan vraag:

- vervoersdocumenten?
- weet de chauffeur wat hij vervoert?

Eigen waarneming:

- gevaarsetiketten / borden
- lijkt de situatie veilig (lekkage, geur)

Leg zoveel mogelijk vast:

- maak foto's
- maak aantekeningen

Vervolgacties

Stel eventueel een nader onderzoek in

- verdachten
- drugslab
- overige strafbare feiten

Schakel eventueel ketenpartners in

- brandweer
- Transport en Milieucontrole (LE: 088-8615510)

Controle tijdens vervoer

Je wil een voertuig en de lading controleren.

Versterk je informatiepositie.

Spreek de chauffeur aan vraag:

- vervoersdocumenten?
- weet de chauffeur wat hij vervoert?

Eigen waarneming:

- gevaarsetiketten / borden
- lijkt de situatie veilig (lekkage, geur)

Leg zoveel mogelijk vast:

- maak foto's
- maak aantekeningen

Afhandeling

- Maak melding in BVH (M071)

- Let zoveel mogelijk details vast

Vervolgacties

Stel eventueel een nader onderzoek in

- verdachten
- drugslab
- overige strafbare feiten

Schakel eventueel ketenpartners in

- brandweer
- Transport en Milieucontrole (LE: 088-8615510)

Opslag gevaarlijke stoffen

Je controleert een plaats waar zich gevaarlijke stoffen bevinden:

Versterk je informatiepositie.

Spreek aanwezigen aan en vraag:

- Zijn er documenten van de aanwezige voorraden?
- Eventuele milieuvergunning

Eigen waarneming:

- gevaarsetiketten
- lijkt de situatie veilig (lekkage, geur)

Leg zoveel mogelijk vast:

- maak foto's
- maak aantekeningen

Afhandeling

- Maak melding in BVH
- Let zoveel mogelijk details vast

Vervolgacties

- Stel eventueel een nader onderzoek in
- verdachten
- drugslab
- Schakel eventueel ketenpartners in
- brandweer
- RUD
- collega's milieupolitie

Meer over gevaarlijke stoffen

Wat kom je tegen?

Gasvormige stof

Beschadigde verpakking

- zal gemakkelijk uitdampen en verspreiden

Onbeschadigde verpakking

- weinig kans op uitdampen en verspreiding

Poedervormige stof

Onverpakt

- kans op verspreiding

Verpakt

- weinig kans op verspreiding

Vaste stof

Onverpakt

- zal niet makkelijk verspreiden of uitdampen

Verpakt

- weinig kans op verspreiding of uitdampen

Vloeibare stof

Onverpakt

- kan zich makkelijk verspreiden en uitdampen

Verpakt

- weinig kans op verspreiding en uitdamping

ADR-gevarenklassen

- Ontplobbare stoffen
- Gassen
- Brandbare stoffen
- Oxiderende stoffen
- Giftige en infectieuze stoffen
- Radioactieve stoffen
- Corrossieve (bijtende) stoffen
- Diverse stoffen/voorwerpen

Ontplobbare stoffen

Wanneer men stoffen aantreft met dit symbool, dan bestaat de mogelijkheid tot (massa)explosie.

- Geen open vuur
- Niet roken
- Afstand houden
- Vonkvrije apparatuur

Er zijn meerdere gevaarsetiketten, zoals bovenstaand etiket.

Gassen

Er zijn meerdere etiketten voor gassen, zoals hierboven.

Brandbare stoffen

Voor brandbare stoffen zijn meerdere etiketten, zoals hierboven.

De stoffen kunnen vast, vloeibaar en gasvormig zijn. Het blauwe etiket verwijst naar stoffen die in combinatie met water brandbare gassen vormen.

Oxiderende stoffen

Oxiderende stoffen zijn stoffen die bij normale of verhoogde temperatuur brandbevorderend kunnen werken.

Giftige en infectueuze stoffen

Giftige stoffen komen zowel in gasvormige, vloeisbare als vaste vorm voor.

Naast giftige stoffen bestaan er besmettelijke stoffen, zoals ziekenhuisafval en medicamenten.

Ruimten niet betreden, afstand houden, bovenwinds blijven, deskundigen inschakelen.

Radioactieve stoffen

Radioactieve stoffen zijn onderverdeeld in verschillende gradaties. Bovenstaand etiketten geven dat weer.

Corrossieve (bijtende) stoffen

Deze stoffen tasten door hun chemische werking huid of de slijmvliezen aan en brengen in geval van lekkages schade toe aan andere goederen.

Diverse stoffen/voorwerpen

Dit kunnen stoffen en voorwerpen betreffen zoals lithiumbatterijen, asbest, reddingsmiddelen, airbagsmodulen, gordelspanners, bitumen, gordelspanners.

Kenmerkingsbord

Boven zwarte streep is gevaarsidentificatienummer

Onder zwarte streep is stofidentificatienummer

Kun je deze situatie veilig betreden?

Komt de stof vrij?

Ja / onbekend?

- Afblijven, afstand houden en afzetten (raadpleeg hulplijnen)

Nee?

- Vervolg je werkzaamheden

Welke veiligheidsmiddelen nodig?

Voor de politie zijn geen veiligheidsmiddelen beschikbaar, neem contact op met de specialist.

Ketenpartners

Wanneer de stof vrij komt, schakel dan deskundigen in:

- Van het eventuele bedrijf zelf
- Brandweer
- Bevoegd gezag
- RUD (bij opslag, niet voor vervoer)
- TMC

- Meldkamer Rijkswaterstaat (070-4562459)

Gewas- en beschermingsmiddelen

Wat kom je tegen?

- Opslag.
- Gebruik.
- Verwijdering, lege ongereinigde verpakkingen.
- Beschadigde verpakking.

Kun je deze situatie veilig betreden?

Opslag:

- In originele gesloten verpakking:
- ruimte alleen betreden bij goede ventilatie
- Geopende / beschadigde verpakking:
- ruimte niet betreden

Gebruik:

- bovenwinds benaderen

Welke veiligheidsmiddelen nodig?

Voor de politie zijn geen veiligheidsmiddelen beschikbaar, neem contact op met de specialist.

Ketenpartners

- NWWA
- Waterschap

Vuurwerk

Wat kom je tegen?

Big five

Lawinepijl

Bangers

Shells

Batterijen

Romeinse kaarsen

Consumentenvuurwerk

Consumentenvuurwerk:

- bevat de toevoeging 'Geschikt voor particulier gebruik'
- is verpakt in een doos met een gevaarsindicatie 1.4S of 1.4G

NOOT

- Bij aantreffen van verpakkingseenheden met gevaarsetikette met aanduiding 1.3 of 1.1 **MOET** je er van uit gaan dat dit geen consumentenvuurwerk is.

Professioneel vuurwerk

- Vuurwerk dat bedoeld is voor evenementen,
- De tekst: 'Geschikt particulier gebruik' ontbreekt
- In plaats daarvan staat er op: 'Niet geschikt voor particulier gebruik.'
Dit mag in drie andere talen weergegeven zijn Duits Frans en Engels.

Zelfgemaakt vuurwerk

Wat kan opvallen;

- er aan vuurwerk geknutseld (zoals aan elkaar geknoopt/geplakt,etc.)
- vormen zijn niet standaard meer

AFBLIJVEN

DESKUNDIGEN INSCHAKELEN

NIET NAT MAKEN

Kun je deze situatie veilig betreden?

LET OP:

- Let, in contact met verdachte, altijd op zijn handen om afsteken tijdig te signaleren.
- Statische elektriciteit vormt een gevaar.

Originele verpakking in tact

Bij een originele verpakking is er sprake van veilige situatie.

Zijn er afwijkingen in teksten en stickers op de verpakking? -> niet veilig

Beschadigde verpakking

- Al het vuurwerk dat niet meer aan de originele verpakkingsvoorschriften voldoet is niet meer veilig.

Geen verpakking

Onverpakt kan worden aangetroffen:

- los kruit
- andere grondstoffen

AFBLIJVEN

DESKUNDIGEN INSCHAKELEN

NIET NAT MAKEN

Welke veiligheidsmiddelen nodig?

- Houd afstand ivm statische electriciteit
- Verbindingsmiddelen uitzetten, zoals telefoon en portofoon

LET OP: gebruik nooit water!

Ketenpartners

- Medewerkers beslaghuis voor afvoer vuurwerk
- Vuurwerkspecialist van je eenheid
- Vliegende brigade (070-4562459)

XTC-lab

Wat kom je tegen?

- Locaties kunnen zijn voorzien van 'boobytraps'
- Er kan sprake zijn van vrijkomende dampen
- Zeer gevaarlijk afval

Kun je deze situatie veilig betreden?

Nee, schakel de specialist in.

Welke veiligheidsmiddelen nodig?

Voor de politie zijn geen veiligheidsmiddelen beschikbaar, neem contact op met de specialist.

Ketenpartners

- Landelijk Faciliteit Ontmanteling (LFO)
- Brandweer
- Regionale Uitvoerings Dienst (RUD)

Water

Wat kom je tegen?

Water met afvalstoffen

Afvalstoffen kunnen zijn: vaste en vloeibare stoffen

Water met schadelijke stoffen

Bijvoorbeeld water vermengd met meststoffen (zie afbeelding).

Water met verontreinigende stoffen

Kun je deze situatie veilig betreden?

- Aard van de verontreiniging: niet bekend? niet veilig
- Weersomstandigheden: weer/wind in relatie tot gevaarlijke stoffen/verontreiniging in het water -> niet veilig
- Kleur van het oppervlaktewater -> afwijkende kleur -> niet veilig
- Schuine oever -> geen veiligheidslijn -> niet veilig

Welke veiligheidsmiddelen nodig?

- Laarzen
- Veiligheidshandschoenen (neopreen)
- Veiligheidsbril
- Veiligheidslijn

Ketenpartners

- Waterschap
- Rijkswaterstaat
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)